

This item was submitted to [Loughborough's Research Repository](#) by the author.
Items in Figshare are protected by copyright, with all rights reserved, unless otherwise indicated.

1NT18_mp3_Our Story_Oral Histories of Women from Turkey

PLEASE CITE THE PUBLISHED VERSION

LICENCE

CC BY-NC-ND 4.0

REPOSITORY RECORD

Türkmen, Nuray. 2021. "1nt18_mp3_our Story_oral Histories of Women from Turkey". Loughborough University. <https://doi.org/10.17028/rd.lboro.14134778.v1>.

Sivas İmranlı Koruköy’de doğdum 1977 yılında. 11. Ayın 15’inde doğmuşum. 12 yılım köyde geçti. İlkokulu köyde okudum. Doğduğum köy 8 haneli bir köydü. Dağınık bir köy. Öyle hani çok fazla şey yok. Komşuluk ilişkisi, akrabalar arasında çok yoğun oluyor. Dışarıdan pek kimse olmadığı için, hep aile içi bir ortam olduğu için hiç yabancılık çekmedik. Güzel bir köydü. Yeşili falan bol olan bir köydü. Keyifli bir dönem geçirdim o dönem, çocukluğum güzel geçti orada. Kışları hariç, kışları çok ağır geçer Sivas’ın. Çok yoğun kar yağar. Bir metre, bir metrenin üzerine çıkıyordu kar yağışı ve çok da uzun sürüyor. Ekim Kasım gibi kar yağışı başlardı o dönemlerde, Nisan Mayıs gibi anca biz karayı görürdük. O yüzden çok sıkıcı geçirdi o dönem, okula gidiş gelişlerimiz çok zor olurdu. Uzaktı, yürüme mesafesi 15 dakikaydı ama o yoğun karın içinde gidip gelmek zor olurdu. Bir büyüğümüz mutlaka bizimle gelirdi, yolu açardı biz gidelim diye. Köydeki çocuk sayısı beş-on kişi felandır, çevre köylerden de gelen oluyordu okula. O yüzden yol açma olayları felan olmadığı için patika yollardan gidip geldik biz. Genelde hayvancılık yapıldı bizim orada. Hani böyle Ege bölgesi gibi, Karadeniz bölgesi gibi bahçe felan olmuyor çok fazla. Kırsal bir bölge olduğu için hayvancılıkla geçinilirdi, hala aynı şekilde, toprağımız çok verimsiz olduğu için. Bağ bahçemiz çok olmuyodu, genellikle hayvancılıkla geçim sağlanıyor. Yine aynı şekilde eskiye göre kar yağışı çok fazla olmadığı için biraz daha rahat ve şehre göç çok fazla olduğu için evler de çok az. Şu anda örnek vereyim; bizim köyde toplamda 2 tane ev var. Onlar da yaşlı olduğu için oradalar zaten. Yine hayvancılıkla geçimlerini sağlıyorlar. Toprak çok verimsiz bizim orda.

Yazın genelde çelik çomak oynardık. Neden bilmiyorum ama çok keyif alırdık, çok oynardık. Saklambaç oynardık. Kışın çok kayardık. Çok keyifli olurdu bunlar çok. Çocukluğumuzda sınırlama yoktu o dönemlerde. Herkes özgürce gecenin bir yarısına kadar dışarlarda gezebiliyordu. Eski dönemde şeydi böyle, hani bir atasözü var ya, veliler çocuğu verir, eti senin kemiği benim. Büyüklerimiz bizi öyle teslim ederdi okula. Öğretmenlerimiz de çok kıymetliydi zaten. Ama bizim şöyle bir şeyimiz vardı, beş sınıf bir aradaydık, biri iki üç dört beş sınıf bir aradaydık. Ve bir öğretmenimiz vardı. Hangi birine yetişebilirse artık, gün içinde bize bazen yarım saat bazen bir saat ayırabiliyordu. Çok etkili bir eğitim değildi kısacası, çok severdim, Muzaffer Rüzgar diye bir öğretmenimiz vardı. Çok beyefendi bir adamdı.

Üç kardeşiz, ablam, ben, erkek kardeşim. Aile ilişkilerimiz çok iyiydi. Hala da çok iyidir. Annemle babam çok değer verirdi bize, hala öyle. Aile içinde ne şiddeti gördüm ne kavgayı gördüm. Annemle babam bizim yanımızda tartışmazdı bile. Yani onların kavga ettiklerini hiç duymadım. Yani kırsal kesimde büyümelerine rağmen kendilerini çok güzel yetiştirmişler, hala da bizim yanımızda tartışmazlar. Çok güzel bir dayanışmaları vardır. Mesela bir örnek vereyim;

babamlar on kardeş ve birbirlerine çok bağlılar ve ben hayranım onların bu bağlılıklarına, çok güzel. Erkek kardeşimle belki erkek olduğu için ablam kadar çok yakın değiliz ama ablamla çok güzel bir ilişkimiz var. Abla kardeşten çok iki yakın arkadaş gibiyiz. Başım sıkıştığında sığınabileceğim tek liman diyebilirim. Her şeyimi hiç çekinmeden anlattığım bir insan. Çok da değerlidir. Erkek kardeşim de öyle ama ablam bir tık daha önde (gülüyor). Arkadaş gibiyiz. Sonra onu da şöyle özetleyebilirim. Bu insanlar erkeğe biraz daha değer verirler. Erkek kardeşim okula başladığı zaman, hadi kalkıp bir Ankara'ya gidelim, oğlumuz iyi eğitim alsın diye erkek kardeşim için kalktık Ankara'ya geldik 1991 yılında. Bizim geldiğimiz dönemlerde de ben ilkokulu bitirmiştım, bir yıl geçmişti. Ablamın da iki yıl geçmişti ama o dönemlerde bizim miydi bilmiyorum artık babamların mıydı kimse bizi okula yazdıralım, gidin okuyun demediler. Öyle olunca da arada biraz daha zaman geçti, dışardan bitirmek zorunda kaldık ablamla ben ortaokulu. Sonra ablam bıraktı, liseye gitmek istemedi. Ben liseyi de bitirdim, azmettim. Daha sonra üniversite sınavına katıldım, açık öğretim okudum. Bunların hepsini dışardan yaptım ama, çok da zorlandığım bir dönemdi. O da bana çok şey kattı diyebilirim. Ya şöyle köyde, köy ortamında büyümüş bir çocuksun. Şehre daha önce bir defa gelmişim ben. Bambaşka bir dünya hani onun hayaline kapılıyorsun. Her şey çok daha güzel olacak zannediyorsunuz ama acı bir gerçek var. Şehirde doğup büyüyen insanlar gibi ayak uyduramıyorsunuz. Ortamlara çok fazla giremiyorsunuz, yabancı hissediyorsunuz. İlk başlarda bunu yaşadık ama ondan sonra kurslara felan gittik işte. Benim için en önemli olan oydu, bilgisayar kursuna gittim, boyama kursuna gittim ondan sonra. Bizim sülale burada da çok geniş, onlar da hiç yalnız bırakmadılar, onlarla güzel bir dönem geçirdik o dönemlerde. İyiydi yani.

Büyük bir şehir. Ben daha önce de gelmişim hani şey değil, geldim 1987 yılında bir gelmişim teyzemlere ziyarete. O zaman çok büyük böyle, renkli bir şehir gibi gelmişti. Ama ikinci geldiğimde bildiğim için yine de...yaşadığımız yer...Keçiören'de oturduk biz ama mahallemiz çok güzeldi. Bizim geldiğimiz evde bir tanıdığım eviydi. Orda kiracı olarak oturduk. Ama evimiz o kadar güzeldi ki müstakil bir ev. Geniş, bahçesi büyük. Güzel komşuluklarımız oldu bizim, keyifliydi yani, o dönem hem çok güzeldi. Çok güzeldi, hala görüşüyoruz biz o komşularımızla. Çok değerliydi. Hepsi hala çok değerlidir. Dönem dönem de görüşürüz. Annemlere felan çok saygı duyarlardı. Yani çok güzel, böyle saygın bir komşuluk ilişkileri vardı. Biz Etlik'e taşındık. Onlar hala Keçiören'de eski komşular, onlar çok şey yapmadılar, değiştirmediler ama gelip gidiyorlar, telefonla görüşüyoruz eski komşularımızla. Aradan 20 yıl geçmesine rağmen hala bağlarımız sağlam şekilde devam ediyor. Bütün hepsinin bağı kopmuş,

o bizim oturduğumuz mahallede Kırşehirli şeyi vardı...Kırşehirli hepsi, sağımızda solumuzda hep akrabalar vardı bunların hepsi. Geçen yakın bir tarihte görüştüm hepsi dağılmış yine Keçiören'deler ama çok uzak yerdeler. Çok sık görüşmüyorlarmış. Bizim o dönem, bizim yaşadığımız dönemki ilişkiler kesinlikle yok. 90'lı yıllarla 2000'li yıllardaki ilişkiler bitmiş. Zaten o evler felan da yıkılmış galiba. Ondan dolayı taşınmışlar. Şimdi herkes ayrı ayrı, çok da görüşmüyorlar. Çok ilginçtir, burası çok güzel. Gülhane'ye yakın bir yerde oturuyoruz, Gülhane çok yakın evimize. Oranın askeriye yakın bir yer olmasından mı nedir bilmiyorum ama çok oturmuş böyle güzel bir semt, sakin. Komşuluklar da eskisi gibi olmasa da yine birinin başı ağrısı herkes koşup ilgileniyor. 20 yıldır biz aynı mahallede oturuyoruz. Annemle babamın böyle çok samimi olduğu dostlukları var mesela, ben çok kişiyi tanımasam bile. Onların dostluklarını görünce mutlu oluyorum. Sabah uyandığında karşıdaki komşusuyla annem yüksek sesle sohbet edebiliyor. Benim tuhafıma gidiyor ama hala bunlar var.

İllaki var, benim hayalim üniversiteye gitmekti ama hepsi ortaokulu, liseyi dışardan okuduğum için kendi yaşitlarım kadar şeyim yoktu, bilgi birikimim yoktu. Gazeteci ya da veteriner olmayı çok istiyordum. Hep hayalimde örgün eğitim vardı. Onu yapamadım. Mesela o benim içimde bir ukde. Liseyi dışardan bitirdikten sonra çok zor bir dönemdi. Normal örgün eğitim gören çocuklardan daha ağırdı bizim derslerimiz. Onu verirken bir yıl aksamalı bitirdim ben onu. Üniversite sınavına girerken de çok çelişkiliydim, hani barajı aşamam diye düşünüyordum. Onu da verdikten sonra aslında ben şehir dışında bir üniversiteyi kazanmıştım. Hayalim oraya da gitmekti. Ama çevremdeki insanlar şey dedi, zaman ayırmana gerek yok, dışardan açık öğretim de bitirebilirsin deyince ben artık çalışma hayatına atılayım dedim. Bir tekstil firmasında hiçbir tecrübem yokken, 23 yaşında başladım, en alt seviyeden olarak başlamıştım. Sonra bana yeterli gelmediğini gördüm ve makinalara felan geçtim, makinaları öğrendim. Sonra tekstili sevmediğimi gördüm. Ön muhasebeye aldılar beni. Showroom bölümünde çalıştım. Beş yıl kadar tekstilde çalıştım. Ama hep aklımda estetisyen olmak vardı. Bir hayalim de buydu, çok istiyordum. Tekstilde çalıştığım dönemlerde bir de hafta sonları da şeye gidiyordum kursa. Güzellik uzmanlığı kursuna. 8 aylık bir eğitimden sonra mezun oldum, sertifikamı aldım. Ama çalıştığım yer bırakmak istemedi. Bir yıl daha onlarla kalmak zorunda kaldım. Daha sonra bir klinikte işe başladım. Estetisyen oldum. Ondan sonrası da benim için çok güzeldi zaten. Kendi sevdiğim işi yapıyorum şu anda. 2005'ten bu yana bu mesleği yapıyorum. Çok da keyif alıyorum, çok seviyorum. Ya orada çok şanslıydım. Çalışma hayatına başladığımda...çalışma hayatına başlıyorsunuz hiçbir şey bilmiyorsunuz, sıfırdan başlıyorsunuz. Çevremdeki insanlar çok destek oldu. Bugüne kadar patronlarımmın hepsi çok çok iyiydi, kötü diyemiyorum. Hepsi

bir şekilde elimden tuttu, hep destek oldular hep yardımcı oldular. Hem çalışma ortamlarım çok güzeldi, hem de patronlarım çok güzeldi gerçekten çok keyifle çalıştım, 20 yıllık geçmişime dönüp bakıyorum da gerçekten çok güzelmiş, çok keyif alarak çalıştım. İyi ki de çalışmışım, kendi ayaklarımın üzerinde durmuşum.

Ya şöyle klişe bir laf olacak ama kitap okumayı çok seviyorum, fırsat bulunca kitap okurum hani gezmeyi severim. Farklı şehirlere gidip farklı kültürleri görmeyi seviyorum. Mümkün olduğunca fırsat buldukça bunları yapmaya çalışıyorum. Annemle babam yazın köye giderler. Fırsat buldukça köyüme gitmeyi seviyorum. İnsanın dönem...köyde yaşayınca anılarınız oluyor. İlk fırsatta köyüme gitmeyi seviyorum mesela, orayı ziyaret etmeyi seviyorum. Yaz dönemlerinde deniz tatiline, köye giderim. Birçok şehri gezdim mesela. Ankara'da geziyorum ama hani Ankara'nın çok gezilecek yerleri olmadığından, sınırlı sayıda, birçok yerlere gittim diyebilirim. Gece hayatını çok sevmiyorum. Kalabalık ortamları da çok fazla sevmiyorum. Bir yerde canlı müzik varsa gider dinlerim, keyif alırım. Türkü dinlemeyi çok seviyorum mesela. Sinemaya gitmeyi de seviyorum. Fırsat buldukça giderim. Onun dışında arkadaşlarla felan yemeğe felan gitmişliğim çoktur. Ya o tarz sıradan olan şeyleri ama onun dışında Ankara'da sosyal aktivite dayalı elle tutulur bir şey olmadığı için bu kadarını yapıyorum. Ya mesela şeyi çok severim, Gölbaşı'nda kahvaltı yapılacak yerler var. Biliyor musunuz bilmiyorum ama mesela oraya kahvaltı yapmaya gitmeyi çok severim. Sık sık mümkün olduğunca gidip orda kahvaltı yapmasını çok severim, kahvaltıya arkadaşlarla gitmeyi çok severim oraya. Tunalı'da sürekli gittiğimiz yer var. Akşam yemeklerine orayı çok severim, giderim. Aklıma bunlar geliyor şimdi.

Ben hiçbir zaman tedirgin olmadım Ankara'da. Şey, küçükken bir tacize uğradım. Ona rağmen. 17-18 yaşındayken arkamdan biri gelip...rahat rahat konuşabiliyor muyum?...Akşam eve giderken, kendi mahallemizde tanımadığım bir insan yürürken arkadan geldi ve popomu elledi, kaçtı. Çok korktum. Arkamı döndüm, çığlık attım ama hani ona müdahale edemedim, o anda kimse de gelip bize müdahale edemezdi. Bir anda oldu bitti. Ondan sonra böyle yürürken arkamda ses duyunca tedirgin oluyordum ama çok şükür erken atlattım. Onun dışında Ankara'da ben vardiyalı çalıştığım bir iş vardı. Gece saat birde eve geliyordum, ona rağmen kimsenin gelip beni sokakta almasını istemedim. Annem ya da babamın. Kendim eve gidiyordum. Hiç korkum olmadı çok şükür. Güvenilir buluyorum ben Ankara'yı o konuda. Şu an o saatlerde çıkmadığım için bir şey diyemeyeceğim ama o zamanlar güvenilirdi. Şu anda televizyonlarda falan çok fazla cinayetler felan görüyoruz ya. O biraz tedirgin ediyor insanı. Onu yaşarsam ne hissederim bilmem ama o dönemlerde o kadar rahattım. Ya da mahallenin

verdiği güvenlik hissiydi bilemiyorum, mahallemiz çok sakindi. Cadde üzerine kadar herkesi tanıyordum. Tanıdığım simalar olduğu için belki de.

Bir kere maddi olarak kendimi çok daha özgür hissediyordum, kendi paramı kazanıyordum, istediğim gibi harcıyordum. Ailemin maddi durumu iyiydi. Babamın bizim çalışmamıza karşı çok sıcak bakmamasının sebebi de buydu. Hani ihtiyacımız yok niye çalışıyorsun, diyordu. Ben 23 yaşında başladım çalışma hayatına. Ama ondan sonra kendi paranızı kazanmak kadar güzel bir şey yok. Her istediğimi yaptım, kimseye hesap vermedim, kimseden para istemedim. Böyle keyif bambaşka bir şey. Kendime, nasıl diyeyim, ben giderken çok aileye bağlı olmadan, gönlüm nereye istiyorsa gittim. Ne yapmak istersem hepsini yaptım. Güzel paralar da kazandım o dönemlerde. O dönemlerde maaşlar felan iyiydi, özel sektörde özellikle. Bana çok şey kattığını düşünüyorum. İyi ki de gerçekten kendi paramı kazanmaya başlamışım, çalışmışım daha doğrusu. Evde oturmaktan ziyade çalışmışım.

Bir evlilik geçirdim. Beş yıllık bir evlilik, eşimden ayrıldım. Ailemle yaşıyorum. Ama kısmetse evimi ayıracağım. Şu anda ailemleymim. Eşimle köpekleri sayesinde tanıştık. Ben çok severim hayvanları. Köpekleri ve kedileri bambaşka severim. Köpek aşkım var dedi, köpekleri olduğunu söylediler. Tamamen tesadüfen köpeklerini sevmek isterken eşimle birbirimize aşık olduk. Beş yıllık aylık bir flörtten sonra, şey beş aylık bir flörtten sonra nişanlandık, nişanlandıktan dört ay sonra da evlendik. Çok kısa bir süre çok hızlı gelişti her şey. Kına gecesi ve nikah oldu. Çok severek evlendik ama sonra insanların bazen hayal ettiği gibi gitmiyor maalesef hayat. Beklentileriniz altında oluyor evlendikten sonra her şey. Onun için, ikinci yıldan sonra çatlamaya başladı bizim evlilik. İki yıldan sonrası da, hani o üç yıl içinde de kurtarabilir miyiz, nasıl yaparız diye baya bir uğraştık ama olmadı, beşinci yılda da ayrılmaya karar verdik. Ya şöyle ilk başladığımız dönemlerde nasıl diyeyim her şey size tozpembe geliyor. Yanlışları olsa bile görmüyorsunuz. O size mükemmel geliyor. Aynı çatı altına girince, daha çok birlikte zaman geçiriyorsunuz, bazı şeylerin uymadığını görüyorsunuz. Beyin olarak birbirinizi tamamlamadığınızı fark ediyorsunuz. Bunun için mücadele ediyorsunuz hani yapabilir miyiz, düzeltebilir miyiz diye. Eşimle çok farklı düşüncelere sahipmişiz ama flört döneminde, nişan döneminde bunları hiç fark etmedik. Evlendikten sonra da aileler çok güzel anlaştı. Çok da kaliteli bir ailesi vardı eşimin mesela. Onlar için asla olumsuz konuşamam. Eşim için de kötü diyemem. Ama ikili ilişkilerde birbirimizi tamamlayamadık, o yüzden ayrılmaya karar verdik. O çok asosyal bir insan, ben sosyal bir insandım. O çok gezmeyi sevmiyordu. Ben hani en azından bir hafta sonları çıkıp gezeyim isterdim ama bunu da yapmıyordu. Onun çok içine kapanık bir insanmış, bunu sonradan öğrendim. Öyle olunca da yapamadık. Çocuk tabii

ilk evlendiğimizde istiyorduk, çok da istedik, dört defa tüp bebek denedik. İki kere aşılama denedik ama olmadı. Daha çok isteyen taraf bendim. Eşim ben istiyorum diye destekliyordu ama hiçbir zaman beni kırmadı o konuda. Dört defa tüp bebek denedikten sonra, iki kere de aşılama denedik olmadı, ondan sonra da bıraktık zaten olmuyor diye. Yaşım da geçtiği için risk olduğunu söyledi doktor. Ya tüp bebek, daha önce konuştuğunuz olmuştur belki bilmiyorum ama, konuşurken ağızdan çok basit çıkıyor ama çok zor bir süreç. O doktor tedavileri çok zor, kan almaları, kendinize iğne yapıyor olmanız, ciddi anlamda hormon alıyorsunuz, baya bir yükleniyorsunuz hormon, duygu değişimleri yaşıyorsunuz, modunuz düşüyor. O ilaçlar felan bittikten sonra işte embriyonun oluşması için bir on beş gün felan geçiyor. En zor olan da o zaten. Hani olacak mı olmayacak mı diye. Olumsuz olduğu zaman mesela ben böyle tabiri caizse ben süründüğümü bilirim, olumsuzsa. Eşime duygularımı gösteremeyip eve gidene kadar ağladığımı bilirim. Çok zor bir süreç. Hele de o süreçte benim eşim benimle çok gelmezdi hastaneye felan. Hep kendim yapardım, tek başına yapardım. Belki en zoru da oydu. Bilmiyorum, beni yıpratın sebeplerden biri de bu olmuş olabilir. Her şeyi tek başıma yaptım. Dört tedavinin aynısını da tek başıma yaptım. Eşim sadece ihtiyaç duyulduğunda gelirdi, hiçbir zaman yanımda olmadı. Eşimi az buçuk tanıdığım için onun karakterini artık şey yapmıştım, benimsedim artık. Kabul ediyordum, bu böyle insan, çocuk istiyorsan bazı şeylerine katlanacaksın diye düşünüyordum. Çocuk olduktan sonra belki babalık duygusu onu değiştirir diye düşündüm ama Allah'ın da bildiği bir şey varmış, olmadı, vermedi bize, demek ki sonumuzun böyle olacağı belliydi belki. Belki herkes biliyordu, ben bilmiyordum. Yakıştıramıyordum, konduramıyordum, evliliğimi kurtarırım diye. Ama çocuğu kesinlikle bunun için düşünmedim, çocuk istiyordum sadece, anne olmak istiyordum. Kadınların böyle dönemi vardır ya hani duygusu, yoğun hissedersiniz, o dönemler çok istiyordum çocuğumun olmasını. Ama 41'den sonra ben de artık vazgeçtim diyebilirim. Şöyle haftanın bazen dört günü gidiyordum, birer gün arayla gidiyordum, bazen her gün gittiğim de oldu. Orada gördüğüm benim yaş grubumda çok insan vardı ama genç kızların da tüp bebek yapıyor olmasına çok hayret etmiştim. Ciddi anlamda sorun var ve insanlar tüp bebek için doktora geliyorlar. O beni çok şaşırtmıştı. 20-21 yaşındaki kızların tüp bebek için sırada beklediğini biliyorum. Kendi gözümle gördüm yani bunu. O çok tuhafıma gitmişti. Onun dışında gittiğim hastaneye, doktorlar çok iyi olduğu için, ben de alışık olduğum için belki de bilmiyorum çok normal gibi gelirdi, rutin bir işmiş gibi gidiyordum. Tabii bende iğne fobisi var. Her gittiğimde kan veriyorum. Bazen duygusala bağlıyordum. Hastaneye gidiyorum, herkes eşiyile gelmiş, mutlaka bir tanıdığı var yanında. Ben gidip yalnız bekliyordum. Hastaneden sonra ağlayarak eve geldiğimi bilirim. Niye bu kadar yalnızım, ben kimsesiz değilim, eşim var diyordum ama

yanımda değil. O beni çok üzüyordu dönem dönem. Yalnızlığım çok üzüyordu beni. Ama şey değildi bizim ayrılma sebebimiz, çocukla ilgili değildi. Eşim çocuğumuz olmazsa dedi ben seni her halinle kabul ediyorum dedi, çocuk olsun ya da olmasın, çocuk için evlenmedim senle dedi ki benim için de öyleydi. Yani ikimizden birinde gerçekten kusur olmuş olsaydı, eşimde olmuş olsaydı bu kesinlikle çocuk için ayrılmazdım, onu öyle asla bırakmazdım onu. Onun da bu düşüncesinde samimi olduğunu çok iyi biliyorum. Bizim, eşimin bencilliğinden kaynaklı, çok böyle negatif bir insan olmasından kaynaklı ayrıldık. Şimdi insanların bir çoğu çocuğunuz olmadı mı diye soruyor ama hani bu yüzden mi ayrıldınız diye soruyorlar ama kesinlikle çocukla ilgili değil. Şöyle, biz bir iki kez boşanma davası açtık eşimle. Eşim yapamıyorum, ben vazgeçtim dedi. Ben de hadi vazgeçtinse bir şans daha vereyim dedim. Bir şans vereyim derken hani bu kendim iyilik yapma anlamında değil, benim de öyle bir hazır değildim belki de o dönem. Ben de vazgeçtim, tamam dedim bir şans daha verelim evliliğimize. Ondan sonra yine değişmedi eşim. Diyorum ya, çok bencil diye. En son beraber zaman geçirmek istediğimde çok soğuk tepki verdi, işim var, ben yapamıyorum dedi. Biz evlendik, sadece balayına gittik. Onun dışında hiçbir sosyal aktivitemiz olmadı, tatile gitmedik, bir şey yapmadık. O sene de çok istedim böyle. Anılarımız olsun dedim, birlikte zaman geçirelim, kaliteli zaman geçirelim, üç günlük bir süre istedim, üç gün bana ayır bir yerlere gidelim dedim. Yapmadı bunu. Daha da üzerime geldi hani. Eve gelmemeler başladı, ondan sonra sohbet etmiyorduk zaten. Sohbet etmeyi de sevmezdi. Hafta sonları kahvaltımı bile yalnız yapardım. Akşam eve gittiğimde eşim yoktu, ben yalnız kahvaltı...şey, akşam yemeğimi yalnız yiyordum. Yatağa yalnız gidiyordum. İki ev arkadaşı gibi olmuştuk artık. Kopmuştu her şey. Sonunda da onun bu kadar uzak oluşu çok canımı yaktı. Hani ben bir şeyler yapıyorum, o hiçbir şey yapmıyor, seyirci sadece. Konuşmak istiyorum, konuşmuyor, konuşmak istediğimde bulunduğumuz ortamdan, mesela mutfaktaysak, konuşalım sorunlarımız var diyordum, kalkıp salona gidiyordu, salondaysak kalkıp yatak odasına gidiyordu. Çocuk gibi peşinden koşuyordum. Sorunlarımızı konuşmak için. Ona bile yanaşmıyordu, sorunlarımızı konuşmaya. Öyle olunca da belli bir noktaya kadar tahammül ediyorsunuz, tek taraflı olunca mücadelede gerçekten tıkanıyorsunuz. Böyle olmuyor yani, ben eğer dadı olarak dünyaya gelmiş olsaydım bunu çevremdeki insanlar için yapardım, senin için yapmazdım. Tamamen eşime annelik yapıyormuşum gibi hissettim. Evini temizliyorum, yemeğini yapıyorum, ütüsünü yapıyorum. Sonra o gece saat 11'de, 12'de ya da 1'de felan geliyor, genelde 1 veya 2'de geliyordu. O geldiğinde ben yatmış oluyorum. Sabah ben evden çıktığımda o uyumuş oluyor. Hiç beraber zaman geçiremiyoruz. Bu böyle olmayacak dedim. Ben bir kere dünyaya geliyorum, hayatın telafisi yok sonuçta. Belki daha iyi birini bulur o ya da ben bulurum. Hayat ikimizden ibaret değil sonuçta. Kendime böyle bir şans vermek

istedim yani. Zaten orada mutsuzdum. Daha ne kadar mutsuz olabilir ki bir insan. En azından hani kendi hayatımı kurayım istedim. Ayaklarım yere basıyorken, kendi paramı kazanıyorken kendime yeni bir hayat kurmak istedim. Ha başarabilir miyim bilmiyorum ama eşim evlilik sürecinde de sağ olsun o kadar çok öğretti ki. Hep yalnızdım ben. Gerçekten onunla evlilik döneminde yapamayacağım dediğim birçok şeyi yaptım. Neymişim dedim. Evimin geçimini sağladım. Tek başıma bir sürü şeyin üstesinden geldim. Eşim iki yıl da çalışmadı benim. Evin bütün giderlerini ben karşılıyordum. Elektriğinden suyuna kadar, mutfak giderlerine kadar, doğalgazına kadar. Ev aldık, evin ödemesine kadar her şeyini ben yaptım. O zaman güçlü olduğumu fark ettim, gerçekten ben yapabiliyormuşum dedim. Bunun verdiği gazla hani boşanmaya karar verirken biraz ondan kaynaklı oldu sanırım. Ben güçlü bir insanım, yapabilirim dedim. Ömrümün sonuna kadar bu insanı çekmek zorunda değilim, dedim. Öyle bir karar verdim, hiç de pişman değilim. Eşimle evlendiğime pişman mıyım, hayır ona da hiç değilim, hiç pişman değilim. Boşanmak istediğimi söylediğimde eşim ya bekliyordu...tam şey yapamıyorum şu anda...onun nasıl böyle rahat olduğunu da çok anlamıyorum. Boşanmak istediğimi söyledim, kabul etti. Evi taşıdığım gün bana sadece gitme desem kalır mısın, dedi. Bu kadar basit. Hiçbir şey yapmayan komşuna desen, gitme desem kalır mısın desen belki daha içten olurdu. Çok böyle yüzeysel bir tavırla bir o gün öyle bir teklifte bulundu, kabul etmedim. Sarıldık birbirimize. Son bir kez sarılabilir miyim, öpebilir miyim dedi. Kabul ettim. Evimi ayırdım. Ondan sonraki süreçte boşanma davasına geldiği gün de öyle çok şey yapmadık. Bizim öyle çok tartışmamız olmadı. Sadece emin misin diye sordu bana. Konuşmamız bundan ibaret. Eminim, dedim. Boşanma davasından sonra imzaların atıldığı gün görüştüm. Sadece şunu dedi bana: bizi bu duruma getiren şeyin Allah belasını versin, dedi. Aklından kimleri geçiriyordu bilmiyorum. Ben de hiçbir şey söylemiyorum sana, dedim. Yolun açık olsun, dedim. Ayrılma sürecinde, ki o üç ayda konuşmalarımız bu kadar, başka hiçbir şekilde görüşmedik. Kavga etmedik, gürültü olmadı, aileleri dahil etmedik. Ne onun ailesini ne benim ailem. Tamamen eşimle ikimizin arasında yaşanan bir durumdu. Kimseye yansıtmadan kavgasız gürültüsüz hallettik. Ev meselesi ise şöyle isteseydim nafaka alabilirdim, onu kesinlikle kabul etmedim ben. Eşimin kendi eviydi. Biz evlenmeden önce aldığı bir evdi. Yani benim bir hak iddia etmek gibi bir şey değildi kendi evi olduğu için. Evlilikten öncesi alınan şeylere hak iddia edemiyorsunuz. Ben evi taşıdım, ben ayrıldım. Biz evlendikten sonra bir araba almıştı o işte. Avukatlara sordum. Onun üzerinde hak iddia edebilirsin dediler, yarısını dediler ama onu da istemedim. Çünkü bugüne kadar eşimin bana harcadığı herhangi bir para yoktu, evliyen bana yapılmamış bir şeye ayrıldıktan sonra tenezzül etmedim, istemedim. Bir de eşimin ne şartlarda çalıştığını biliyorum. Çok zor şartlarda çalışıyordu, işi çok ağır. O kadar zorlukla kazandığı

parayı ben yiyemezdin. O yüzden hiçbir şekilde nafaka da istemedim, Onun mal varlığından da pay istemedim. Hakkım olmadığını düşündüm. Ona ait hiçbir şey almadım. Kendime ait, ona bıraktığım günlük kullanımda onun işine yarayacak şeyler bıraktım, onun hiçbir şeyini almadım. Çeyiz olarak dediğimiz şeyi...götürdüğüm her şeyi aldım, kendi aldığım her şeyi aldım. Dediğim gibi mutfakta kullanabileceği, onun hiç mutfakta kullanacağı eşyası felan yoktu, herşeyi ben almıştım. Ona hayatını idare edeceği kadar eşya bıraktım kendi eşyalarımın da bir depoya kaldırdım geçici olarak. 6 ay oldu ben ayrılalı. Babam hala sormadı bana neden ayrıldın diye. Sadece evliliğime ailem çok karşıydı, özellikle babam. Doğru insan değil demişti. Babaların bir öngörüsü var galiba, onu da çözmüş değilim. Doğru insan değil sen bilirsin, ben onaylamıyorum dedi. Ayrıldığımda da illaki yuvam yıkıldı diye üzölmüşüür ama hiç sormadı niye ayrıldın diye. Mevzusunu bile yapmadı. Annem sadece kurtaramaz mısın evliliğini diye sordu. Yok dedim artık, yapacak bir şey yok. Hep de arkamdaydılar. Hala da çok ciddi destekler bana. Verdiğim her kararın arkasındaydılar. Evlenirken olumsuz düşünmelerine rağmen sırf ben üzölmeyeyim diye desteklediler hep. Boşanma süreci çok zor bir süreç. Karar veriyorsunuz ama sonrası o kadar ağır geçiyor ki. Ben bir buçuk ay gibi bir sürede dört beş kilo gibi bir kilo verdim. Çok kötüydüm, yemek yiyemiyordum, yaşadığım evi çok özölüyordum. Eşimi hiç özlemedim ama evimi o kadar özledim ki. Kapının kolunu bile özledim diyebilirim size. O süreçte istedim ki insanlarla sohbet etmek istemiyordum. Ailemden rica ettim, hiç kimseye söylemeyin diye. Boşanma tarihinden sonra ben gerekirse insanlara söylerim dedim. O yüzden boşanma tarihine kadar ablam ve ailemin haberi dışında...Onlar da durumu bildikleri için az buçuk hiç mevzusunu etmediler. Ben eğleneyim diye güzel şeylerden bahsediyorlardı. Çok güzel tepkiler aldım gerçekten. İyi dayandın, dediler. Bugüne kadar gelmen bile bizim için mucize, dediler. Eşim o kadar despot ve soğuk bir insandı ki insanlarla çok iletişime girmezdi. Sölalemlle mesafeliydi zaten, çok girmezdi sölalenin içindeki o topluluklara. Toplantılara felan çok gitmezdi. Gittiğinde de çok sessiz otururdu, bir köşede otururdu. Çok insanlarla içli dışlı olmadığı için sanırım insanlar orada onun ne olduğunu anladılar. İyi dayandın dediler, hani senin gibi pozitif bir insan bu kadar negatif bir insanla iyi dayandın dediler. Hepsi de arkamdaydı. Hala da şey derler, tebrik ediyoruz derler, beş yıl güzel bir süre. Hala biraz beklemem gerektiğini düşünüyorum, hala da bir hüözün var içimde. Kolay geçmiyor bu. Kendime biraz daha zaman vermeyi düşünüyorum. Ama hayalimde bir ev almak var kısmetse bu sene. Kesinlikle bir ev almak, kendi hayatımı kurmak istiyorum, bir düzenim olsun istiyorum. Evliliğe hiç soğuk bakmıyorum, eğer iyi bir insan çıkarsa yine evlenirim. Olumsuz kesinlikle düşünmüyorum ama şu anki tek hedefim ev almak. Kendi hayatımı kurmak, onun

hayalini kurarken bile içim kıpır kıpır oluyor müthiş bir şey. Gücümün yettiği yere kadar, yani ben emekli olsam bile erken yaşta emekli olup köşeye çekilen insanlara çok kıızıyorum, gücünün yettiği yere insanların gücünün yettiği yere kadar çalışması gerekir. Çalışan demir pas tutmaz derler ya, ben öyle düşünüyorum, gücümün yettiği yere kadar çalışmak isterim. Bir tek televizyonda gördüklerim değil, ben estetisyen olduğum için her gün yeni yeni insanlar tanıyorum, onların anlattıkları da çok tuhafıma gidiyor. Boşanmak isteyip boşanamıyorlar, ailelerinin destek vermediği insanlar var, eşi maddi olarak kaynaklı kadın çalışmıyorsa erkeğe mahkum olan insanlar var, çok üzülüyorum bunları görünce. Ben sıfırdan başlayıp bu kadar emek sarf edip gerçekten şu an geldiğim noktayı çok iyi biliyorum, ben de bazı insanlar gibi köşeme çekilip, eşimin verdiği paraya tamah edebilirdim, bunu tercih etmedim. Ama çevremde o kadar çok insan var ki böyle, çalışmamış, parası yok, sigortası yok ayrılmak istiyor ama ayrılamıyor, ailesinden de destek göremiyor, çok mutsuz insanlar, bu duruma çok üzülüyorum ben. İnsanlar isteseler çok şeyi başarabilirler, bu biraz da bizim toplumun kadınlarının pasifliğinden kaynaklanıyor. Girişimci değiller, yani hani şunu yaparsam başarısız olursam toplumda hor görülürüm mantığı var galiba daha çok. Yapılan her şeyde bir başarı bekliyor insanlar, halbuki düşe kalka yürüyebilir bence insanlar. Size şunu söyleyeyim, ben bu mesela tekstile başladığımda sıfırdan başladım, zor dönemlerden de geçtim, yapar mıyım yapamaz mıyım diye çok mücadele ettiğim dönemler de oldu. Ama yaparım dedim, illaki burada sıkıntı yaşayacağım ama ben bunu başarırım dedim. Hem tekstilde bunu yaptım hem fabrikada dönüşümlü vardiyalı çalıştım, çok zor dönemlerdi onlar. Hem de hiç tanımadığım kocaman kocaman makinalarda başına geçip bilgisayardan işlemler yapıyordum, perde ürettiyorduk biz. Orda bile o kadar zor şeylerden geçtim ki, ben köyden gelen bir insan olarak bu kadarını başarıyorsam, şehirde büyümüş liseyi bitirmiş insanların çok daha başarılı olması gerekir diye düşünüyorum. Çok daha azimli olmaları gerekir diye düşünüyorum. Onlar benden daha zorda değiller. Bence kadınlar daha çok çekiyor yani, kadının yükü daha ağır. Erkek...şöyle söyleyim, erkek doğduktan sonra annesinin eteğinin altında, evlendikten sonra kadının eteğinin altına geçiyor, biraz kaba oldu belki ama. Hep erkeklerin üzerinde her zaman bir kadın eli oluyor ama kadının üzerinde her zaman bir erkek eli olmuyor. Kadın hep kendi başına yapıyor, bir çok şeyi yalnız yapıyor. Ben mesela tüp bebek döneminde, eşimin hiçbir şeyi yoktu, sadece sperm vermeye geliyordu. Onun dışında onun acı çektiği ya da üzüldüğü ya da benim yaşadığım o duygusal şeyleri...bir hormon aldım, bütün dengelerim alt üst oldu. Bunu örnek verebilirim mesela. Bir kadının yaşayabileceği en ağır şey budur bana göre ve kadın bunu yalnız yaşıyor. Onun dışında çalışma hayatında da yine kadınlar çok zorlanıyor, hem ev hayatı var hem iş hayatı var, iki yere yetismeye çalışıyor, bu da zor bir şey. Bence hayat kadın için çok daha zor.

Erkekler için değil. Bunu evremden gördüğüm, birebir gördüğüm bir iki insandan da biliyorum. Çok gücü var, eşinden şiddet görüyor ve ayrılamıyor. Ben bunu anlamıyorum. Çok da güzel ama sevgisinden mi ama korkusundan mı eşinden ayrılmıyor. Bunu yapabilirler ya, hayat erkekten ibaret değil bence. Bir kadın her şekilde ayakta durabilir, yapmalılar yani. Erkeğin maddi ve manevi olarak kadından hiçbir ayrıcalığı yok. Kesinlikle ben eşit görüyorum. Erkeğin eğer kadına bir şeyi varsa o da bilek gücüdür, onun dışında hiçbir fark yok. Çevremde o kadar çok erkek görüyorum ki kadınlardan daha pasif, kadınlardan daha korkak, girişken değil. Bir kadının yapabileceği bir için dörtte biri işi yapamayacak insanlar var. Böyle gördüğüm erkekler var, gerçekten girişken değil, hala ailesinin parasını yiyen erkekler var. Erkeğin sadece kadından üstünlüğü bilek gücü, ben bu kadarını söyleyeyim sana. Bana göre o gücünü de zaten kadına şiddet uygulayarak gösteriyor. Kadınlara her şeyi başarabilirler, yapmalılar bence zaten. Ama günümüz Türkiye’de bunu yapacak çok kişi yok gibi görünüyor. Gördüğümüz şiddet olaylarından, cinayetlerden dolayı bunu söylüyorum ve bu ülke hala maalesef bu döngü biraz daha uzun sürecek gibi görünüyor. Öyle hemen iyileşmeyecek, Avrupa ülkelerinden çok gerideyiz zaten. Onun için, bunu yapmak için önce bir yasal işlem gerekiyor bence, kadını korumak için. Onun dışında da hani kendimden yola çıkarak söyledim birçok şeyi. Kadınlara her şeyi yapabilirler.

Kendimle ilgili de dediğim gibi ev almak istiyorum. Türkiye’nin hala görmediğim yerleri var, oraları gezmek istiyorum. şu an da bu kadar yani. Çok da ilerisi için bir şey söylemeyeceğim, yine evlenmek istiyorum. Böyle hayallerim var. Çevremde gördüğüm insanlarda, ciddi değişim görüyorum kadınlarda. Gerçekten işte çalışmak isteyenler için özellikle söylüyorum, liseyi bitirip üniversiteyi kazanamayan birçok kişi çalışıp kendi parasını kazanmak istiyor. Ama evremde çalışırken konuştuğum insanların birçoğunu görüyorum, ya zengin bir içten ayrılmış, evde oturuyor yani parayı eşten temin ediyor. Bu tarz insanlar da var ama 90’lı yıllar ve 2021 dönemindeki süreci sorarsanız ciddi değişim var kadınlarda. Gerçekten artık birçok kadının şu anda her alanda söz sahibi olduğunu görebiliyorum. Bu da güzel bir şey. Bunu da o kadar eğitimi insana bunu nasıl yapıyor bunu da anlamış değilim, ailelerden gelen bir şey herhalde, şiddet gören bir insana bunu normal kabul edip şiddet gösteriyor. İşte rnek vereyim, benim annem babam kavga etmiş olsaydı, birbirlerini dövmüş olsaydı, yarın bir gün erkek kardeşim de eşini dvebilirdi. Bu normal, ben ailemden böyle gördüm, hayatın akışı bu deyip eşine şiddet gösterebilirdi. O mantıkla gidiyor galiba bu. Bu kadar eğitim görmüş insanların hala doktorların, avukatların...bunu birebir duyduğum da oluyor. Burada müşterilerimizden, hala dayak yiyor olması beni dehşete düşürüyor. Benim annem ilkokul mezunu bile değil, babam

ortaokul. Gerçekten bunu tüm samimiyetimle söylüyorum bizim evde ses yükseldiğini bilmem. Kavga etmezler bizim yanımızda, babamın anneme bir el kaldırdığını bilmem. Biz de böyle olunca demek ki kardeşim kadınlara çok saygılıdır. Biz kadına hem çok değer veririz. Bu tarz şeyleri görmediğimiz için ben şimdi dışarda bunları duyunca, aile içinde şiddet olduğunu, eşini dövdüğünü görünce çok tuhafıma gidiyor. Eğitimli insanların bunu yapıyor olması çok tuhaf bir şey. Kadınlar sadece, şunu söyleyebilirim gerçekten çok güçlüler, bunun farkına varsınlar. Yapamam diye bir şey yok, tabii ki bir şeyler yaparken...ticaret gibi düşünün, düşüp kalkarak bir şeyleri kazanıyorsunuz, bir şeyler elde etmeye çalışıyorsunuz. O riski alsınlar ve mücadelelerine devam etsinler bence ve başarılı olacaklardır. Yeter ki istesinler. Ben böyle düşünüyorum. Ben çünkü yaptığım her şeyi çok isteyerek yaptım. Gerçekten hep kendime bir hedef koydum ve o hedefleri hep başardım. İnşallah bundan sonra daha zorunu da yaparım, hiç de şey yapmadım olumsuzluklarımda kötü düşünmedim, bu da geçer dedim. Bunu düşündüğünüz zaman her şeyi başarabilirsiniz diye düşünüyorum. Şiddet olmadığı sürece, tehdit olmadığı sürece yaparlar. Gerçekten yaşadıklarımı bütün çıplaklığı ile söyledim, bütün samimiyetimle söyledim. Kadınların yapamam deyip de böyle köşelerine çekilmelerine çok üzülüyorum. Yapabilirler her şeyi yapabilirler, yeter ki istesinler.